

Mäntyharjun kunta / Varhaiskasvatuspalvelut

Toimintasuunnitelma 2025–2026

MÄNTYHARJU.
Varhaiskasvatus

JOHDANTO	1
1 VARHAISKASVATUKSEN VISIO JA STRATEGISET TEEMAT.....	3
2 VARHAISKASVATUKSEN TOIMINTAMUODOT JA -AIKA.....	6
3 HYVÄ ARKI JA LAADULLISET TAVOITTEET.....	7
3.1 Laadulliset tavoitteet, painotukset ja toimenpiteet toimintavuodelle 2025–2026.....	7
4 VARHAISKASVATUKSEN PEDAGOGINEN TOIMINTA	9
Laaja-alainen osaaminen ja oppimisen alueet.....	9
5 OPPIMIS- JA TOIMINTAYMPÄRISTÖT	12
5.1 Lähiluonto ja -alue oppimisympäristönä	13
5.2 Leikkiympäristöt oppimisen tukena.....	14
5.3 Paikka rauhoittumiselle	14
6 LAPSEN OSALLISUUS JA HYVINVOINTI	14
6.1 Lapsi aktiivisena toimijana ja oppijana	14
6.2 Kiusaamisen ehkäisy	15
6.3 Tunne- ja vuorovaikutustaidot.....	15
6.4 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma	16
6.5 Kerhotoiminta	16
7 LAPSEN TUKI.....	17
8 DOKUMENTOINTI, ARVIOINTI JA LAADUN KEHITTÄMINEN.....	17
9 MONIALAINEN YHTEISTYÖ, TIEDOTTAMINEN JA MUU VIESTINTÄ.....	18
9.1 Monialainen yhteistyö	18
9.2 Yhteistyö perheiden kanssa	19
10 HENKILÖSTÖN KOULUTUS JA TYÖHYVINVOINTI.....	20

JOHDANTO

Mäntyharjun kunnan varhaiskasvatuksen toimintaa ohjaa varhaiskasvatuslaki (540/2018), Opetushallituksen antama määräys varhaiskasvatussuunnitelman perusteista (2022) ja Mäntyharjun kunnan varhaiskasvatussuunnitelma (2022).

Kunnallista varhaiskasvatustyötä ohjaavat arvot:

Lapsella on oikeus saada tasa-arvoista kohtelua, lapsen etu tulee huomioiduksi, lapselle suodaan mahdollisuus täysipainoiseen kehittymiseen, lapsen mielipiteet kuullaan ja otetaan huomioon.

(Mäntyharjun kunnan varhaiskasvatussuunnitelma 2022)

Varhaiskasvatuslaki muuttui 1.1.2025, jonka myötä velvollisuus laatia paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on poistunut. Opetushallitus uudistaa varhaiskasvatussuunnitelman perusteet vuoden 2025 aikana. Perusteet julkaistaan joulukuussa 2025. Kuitenkin edelleen ns. kuntavasu ja vasun nykyiset perusteet tulevat olemaan varhaiskasvatusta vahvasti ohjaavat asiakirjat. Kuntavasu on hyvä ja konkreettinen käsikirja varhaiskasvatuksen pedagogiselle suunnittelutyölle.

Varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelman laatimiselle ei ole velvoitetta, mutta se antaa yhtenevät raamit ja pohjan perust्यों suunnittelulle. Yhteinen toimintasuunnitelma laaditaan koko toimintavuodelle ja siihen kirjataan painopistealueet, vuoden tema sekä kehittämiskohteet.

Toimintasuunnitelmassa huomioidaan seuraavat suunnitelmat:

- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet
- Mäntyharjun kunnan varhaiskasvatussuunnitelma
- Mäntyharjun kunnan strategia
- Hyvinvointisuunnitelma
- Talousarvion tavoitteet
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- Kiusaamisen ehkäisy-suunnitelma
- Mäntyharjun kunnan kulttuurikasvatussuunnitelma

Toimintasuunnitelmassa kuvataan, miten varhaiskasvatusta pedagogisesti toteutetaan ja kehitetään. Käytännön toteuttamissuunnitelmat tehdään jokaisessa lapsiryhmässä lasten ikä- ja kehitystaso huomioiden erilliseen suunnitelmaan. Painopisteet valikoituvat tiimeissä vuodenaikojen mukaan ja ne ovat toiminnan tavoitteena ja sisältönä aina vähintään yhden kalenterikuukauden ajan.

Lisäksi jokaisessa tiimissä tehdään:

- tiimisopimus / ryhmävasun tiimin arvot
- lapsen varhaiskasvatussuunnitelmat (lakisääteinen)
- ryhmäkohtainen kuukausisuunnitelma

Toiminnan punaisena lankana on:

LEIKKI, VUOROVAIKUTUS JA LÄSNÄOLO

Varhaiskasvatuksen arvot ja toiminnan punainen lanka ohjaavat tiimihenkilöstön määrittelemiä tiimien arvoja, jotka kirjataan ryhmävasuun myös huoltajien nähtäväksi.

Kuntastrategian arvot YHDESSÄ, UUDISTUEN ja POSITIIVISESTI näkyvät varhaiskasvatuksen strategisissa painopisteissä edelleen vaikkakin strategiatyö on alkamassa. Arvoja pyritään jalkauttamaan ja tuomaan näkyväksi toimintavuoden aikana erilaisin keinoin.

Toimintavuodesta tehdään varhaiskasvatuksen yhteinen toimintakertomus.

1 VARHAISKASVATUKSEN VISIO JA STRATEGISET TEEMAT

Varhaiskasvatuksen visio:

Mäntyharjun kunnan varhaiskasvatus on lasta kuulevaa ja kunnioittavaa, pedagogisesti laadukasta, arjessa kasvattavaa toimintaa, jossa vanhemmat ovat osallisia.

Mäntyharjun kunnan varhaiskasvatusta kehitetään varhaiskasvatuslain 3§:n tavoitteiden ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Alla olevissa pitkän aikajänteen ohjelmakorteissa /strategisissa painopisteissä nostetaan esille kuusi eri teemaa. Teemojen painotus vaihtelee vuosittain. Teemojen tavoitteissa pyritään huomioimaan kuntastrategia, kunnan hyvinvointisuunnitelma ja talousarvion tavoitteet.

1. Strateginen teema: Lapsen ja perheen hyvinvointia edistävä varhaiskasvatus	
Strateginen tavoite: - luodaan yhteiset linjaukset ja periaatteet (sisällölliset suunnitelmat ja linjaukset, vasut, henkilöstöä koskevat pelisäännöt ja linjaukset) - varhaiskasvatuksessa on osaavaa ja ammattitaitoista henkilöstöä - laadunhallintatyölle luodaan rakenteet, jotka varmistavat varhaiskasvatustyön säännöllisen monipuolisen arvioinnin - henkilökunnan resurssoinnin on oltava riittävä varhaiskasvatuslain ja asetuksen mukaisesti	Toiminta: - yhteinen keskustelu; keskusteleva toimintakulttuuri, ns. pedagoginen puhe - toiminta- ja oppimisympäristön luominen ja siihen sitoutuminen - kulttuuri- ja liikuntakasvatusta tukeva toiminta (kulttuurikasvatussuunnitelma) - luonto oppimisympäristönä, luontopedagogiikka - yhteiset käsitteet ja periaatteet - kehittämis- ja koulutussuunnitelma - varhaiskasvatuslain juurruttaminen työhön - henkilöstösuunnitelmassa huomioitava varhaiskasvatuksen opettajien ja sosionomien määrä myös tulevaisuudessa - kiusaamisen ehkäisy ja siihen puuttuminen, tunnekasvatus - tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteuttaminen

2. Strateginen teema: Kehittämiseen ja osaamiseen perustuva, innovatiivinen toiminta	
Strateginen tavoite: - uudet toimintamallit ja työtavat	Toiminta: - kokeiluja; pilotteja ja hankkeita - yhdessä tekemistä - pienryhmätoiminta jokapäiväiseksi ja kokopäiväiseksi

- hallintokuntien ylittävät palvelut – monialaisuus; varhaiskasvatus, koulu, kulttuuri- ja liikuntatyö, nuorisotyö, sosiaali- ja terveyspalvelut, kolmas sektori - verkostoituminen - toiminnan säännöllinen arviointi ja kehittämistyön arvioinnin pohjalta - henkilöstön lakisääteinen täydennyskoulutus - asiakaslähtöinen palvelu	- kokopäiväpedagogiikka - lapsikeskeinen ja -lähtöinen toiminta, pois opetus- ja tuokiokeskeisyydestä - henkilöstön osaamisen ylläpitäminen ja lisääminen - sähköinen asiointi - toimivat palautejärjestelmät - lasten havainnointi ja toiminnan dokumentointi digitaalisesti - oman työskentelyn arviointi, Valssin käyttöön-otto
---	--

3. Strateginen teema:

Kestävän kehityksen periaatteella toimiva varhaiskasvatus

Strateginen tavoite:

- varhaiskasvatus toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
- varhaiskasvatussuunnitelmassa kuvataan käytössä olevat kestävän kehityksen toimintaperiaatteet

Toiminta:

- hankinnat kestävän kehityksen periaatteilla
- toiminta lasten kanssa kestävän kehityksen periaatteita noudattaen
- lasten ohjaaminen kestävään kehitykseen
- ulkopuolisen ympäristöosaamisen hyödyntäminen
- luontopedagogiikka

4. Strateginen teema:

Hyvälle yhteistyölle rakentuva varhaiskasvatus

Strateginen tavoite:

- yhteistyö huoltajien kanssa on varhaiskasvatustyön perusta. Siinä yhdistyvät huoltajien ja henkilöstön asiantuntemus tasavertaisessa vuorovaikutuksessa
- hyvän yhteistyön hengessä varhaiskasvatustoimintaa suunnitellaan yhdessä perheiden kanssa lapsen varhaiskasvatussuunnitelman pohjalta
- perheiden kohtaamisessa huomioidaan monimuotoiset perheet ja erilaisten perheiden tarpeet tasa-arvoisesti
- varhaiskasvatuksessa on huomioitava eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten ja perheiden tarpeet ja oikeudet
- perheillä on mahdollisuus osallistua varhaiskasvatusta koskevaan toiminnan suunnitteluun
- yhteistyö on myös yhteisöllistä vanhempien keskinäistä vuorovaikutusta

Toiminta

- vanhempien, lasten osallisuuden lisääminen
- varhaiskasvatuksen hyvä aloitus
- lapsen varhaiskasvatussuhteeseen kestävä luottamuksellinen yhteistyö
- henkilöstö edistää huoltajien verkostoitumista ja mahdollisuuksia osallistua varhaiskasvatuksen yhteiseen suunnitteluun ja arviointiin
- henkilöstö tunnistaa perhekäsityksen muutokset, eri sukupolvien erot ja monikulttuurisuuden tuomat haasteet
- hyvät vuorovaikutustaidot
- asiakkaan kohtaaminen
- tasa-arvo ja yhdenvertaisuus toiminnassa
- palautejärjestelmä
- asiakastytyväisyyskyselyt

<u>-monialainen yhteistyö</u> - hyvinvointialueen kanssa muodostuvat yhteistyökuviot perheiden hyvinvointia tukevasti - palveluohjaus - kohtaamispaikka Puuhala - yhteistyö kuntapäättäjien kanssa - vertaisverkostoituminen ja yhteistyö kolmannen sektorin kanssa	- monialainen yhteistyö lasten hyvinvoinnin tukemiseksi - hyvinvointialueen palveluohjauksesta tiedottaminen perheille - yhteistyömuodot hyvinvointialueella - sähköisen perhekeskuksen käyttöön ohjaaminen (myös ammattilaisen osio) - Puuhalan toiminta - varhaiskasvatuksen näkyväksi tekeminen
--	---

5. Strateginen teema: Taloudellinen ajattelu ja vastuullisuus	
Strateginen tavoite: - palveluprosessit huomioiva budjetointi - taloudellisesti tehokasta ja joustavaa palvelua - varhaiskasvatuslain siirtymäsäännöksen huomiointi	Toiminta: - henkilöstön koulutus - henkilökuntaresurssin joustava ja järkevä käyttö, työnkierto - palvelua tarjotaan kysynnän mukaan eri toiminta-aikoina ja eri vuorokaudenaikoina - järkiperäinen ja tarpeenmukainen rekrytointi

6. Strateginen teema: Osallisuuteen perustuva, luova, suvaitseva toimintakulttuuri ja toimiva johtaminen	
Strateginen tavoite: - varhaiskasvatus perustuu henkilöstön hyvinvointiin, osaamiseen ja hyvään johtamiseen - kehittämistoiminnassa ja päätöksenteossa hyvä henki ja vaikuttamisen mahdollisuus - esihenkilöt vahvistavat henkilöstön osaamista ja varhaiskasvatuksen uusia linjauksia - vuorovaikutus perheiden, henkilöstön, johdon ja poliittisten päättäjien välillä	Toiminta: - työyhteisöissä kehitetään toimintaa perheiden tarpeiden pohjalta nykyisiä käytäntöjä arvioiden ja uusia malleja etsien - kuntavasussa linjataan toimintaperiaatteet ja kuvataan toimintakulttuuri - työntekijät verkostoituvat ja osallistuvat eri työryhmien työhön - kehitetään henkilöstön hyvinvointia edistäviä toimintamalleja - strukturoitu kokouskulttuuri - tiedottaminen

Pedagogisella johtamisella, toiminnan suunnittelulla ja sen toteutuksella on tärkeä merkitys varhaiskasvatuksen vision toteuttamiselle. Varhaiskasvatus tarvitsee yhteistyökumppaneita, ideoita ja brändäystä, jotta kunnan lapsiperhepalvelut tulisivat näkyviksi. Mäntyharjun kunnassa on tärkeää nostaa esiin juurevuus ja yhteisöllisyys, jotka ovat pienen paikkakunnan edut.

Mäntyharjun kunta on houkutteleva, turvallinen ja luonnonläheinen kasvuympäristö lapsiperheille.

Mäntyharjun kunnan varhaiskasvatus pyrkii lisäämään luonnon monimuotoisuutta monin tavoin ja tuomaan sen tarjoaman terveellisen luontokosketuksen ja –kokemuksen lähelle kuntalaisia.

2 VARHAISKASVATUKSEN TOIMINTAMUODOT JA -AIKA

1. **Päiväkoti Mustikkatassu.** Vuoropäiväkoti on avoinna hoitoaikavarausten mukaisesti 24 / 7, mutta pääsääntöisesti klo 6.30–17.00 välisenä aikana.

Vuorohoito on varhaiskasvatuspalvelua, jota tarjotaan klo 18.00–06.00 ja/tai viikonloppuna ja arki-pyhinä. Vuorohoitoon ei ole subjektiivista oikeutta. Vuorohoitoa tarjotaan, kun molemmat huoltajat ovat samanaikaisesti työvuoressa. Vuorohoitoon on laadittu linjaukset.

- ✓ iltahoito klo 18.00–22.00
- ✓ yöhoito klo 22.00–06.00
- ✓ ympärivuorokautinen hoito, joka järjestetään kaikkina vuorokaudenaikoina ja kaikkina viikonpäivinä (poikkeus juhannus ja jouluku).

2. **Päiväkoti Keinula.** Päiväkoti on avoinna arkisin 6.45–17.00
3. **Päiväkoti Kuuttila.** Laajennetun aukiolon yksikkö, avoinna arkisin klo 5.30–21.30
4. **Esipetusta täydentävä varhaiskasvatus.** Mäntyharjun yhtenäiskoulu ja Pertunmaan yhtenäiskoulu, avoinna koulujen toiminta-aikoina Mäntyharjulla klo 7.45–16.30 ja Pertunmaalla klo 13–16.

Toiminta-aika esi- ja perusopetuksen sekä lukion lukuvuoden 2025–2026 mukaisesti:

Syyskausi 1.8.-31.12.2025

- esiopetus ja sitä täydentävä varhaiskasvatus 7.8.2025 alkaen
- syyslomaviikolla 20.-26.10.2025 (vk 43) ja koulun joululomalla 20.12.2025-6.1.2026 (vk 51–2) esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus järjestetään muissa varhaiskasvatusyksiköissä.

Kevätkausi 1.1.-31.7.2026

- esiopetuksen kevätlukukausi alkaa 7.1.2026
- talvilomaviikolla 23.2.-1.3.2026 (vk 9) ja koulun kesälomalla 1.6.-31.7.2025 esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus (29.5.2026 jälkeen) järjestetään muissa varhaiskasvatusyksiköissä.

3 HYVÄ ARKI JA LAADULLISET TAVOITTEET

Hyvä arki muodostuu:

- sensitiivisestä ja lasta huomioivasta yhdessäolosta,
- koko päivän kattavasta monipuolisesta, pedagogisesti suunnitellusta toiminnasta,
- päivittäisestä fyysisestä aktiivisuudesta, levosta ja ruokailosta.

Mäntyharjun kunnan varhaiskasvatuksessa painotetaan hyvää arkea, lapsen osallisuutta, leikkiä ja vuorovaikutusta, jotka edistävät lasten ja aikuisten hyvinvointia.

3.1 Laadulliset tavoitteet, painotukset ja toimenpiteet toimintavuodelle 2025–2026

Tavoitteena:

- hyödyntää pienryhmätoimintaa kokopäiväpedagogiikassa
- kehittää yhteistoimintaa– samat tavoitteet ja teemat varhaiskasvatusyksiköissä, toteutus päiväkotien tiimeissä ikätason mukaisesti
- varmistaa tavoitteiden ja laadun toteutuminen jokaisessa lapsiryhmässä
- vahvistaa havainnointia ja arviointia pedagogisen toiminnan osana
- varmistaa inklusiivisuus; lapsi tasa-arvoisesti osana ryhmää
- varmistaa lapsen tuki; prosessit, päätökset, käytänteet ja arviointi.

1. Varhaiskasvatuksen kokonaisvaltaisuus toteutuu pienryhmätoimintana kokopäiväpedagogiikkaa hyödyntäen, jolloin kaikki päivän tilanteet ovat tärkeitä lapsen kasvu- ja oppimiselle.

Toimenpiteet:

- päivästruktuurin kuvittaminen myös vuorohoidossa
- tiimisopimus kokopäiväpedagogiikan ja tiimitoiminnan perustana ja työntekijän perehdyttäjänä
- säännöllisesti pidetyt tiimipalaverit

- ryhmäkohtaisissa tiimipalavereissa arvioidaan kokonaisvaltaista tiimitoimintaa ja tiimin vuorovaikutustapaa
- isossa tiimissä painopiste suunnittelussa (malli talokohtainen)
- ryhmissä tehdään pedagogista työvuorosuunnittelua.

2. Pienryhmätoiminta on keskeinen työtapa, joka tukee lapsen osallisuutta.

Toimenpiteet:

- ryhmät muodostettu pedagogisin perustein joustavasti vastaamaan lasten tarpeita ja vertaistukea
- panostetaan lasten havainnoinnin dokumentointiin
- lasten vahvuuksia hyödynnetään toiminnan suunnittelussa
- lasten osallisuutta vahvistetaan toiminnan arvioinnissa
- lasten osallistumista toiminnan suunnitteluun kehitetään laaja-alaisesti ja leikin avulla.

3. Toiminta toteutuu inklusion periaatteiden mukaisesti. Kiinnitämme huomiota, että jokaisella lapsella on oikeus kuulua ryhmään ja osallistua yhteiseen toimintaan lapsen omalla tavalla ja tasolla.

Toimenpiteet:

- ryhmissä kiertää varhaiskasvatuksen erityisopettaja, joka tukee ryhmien yleisen tuen menetelmien toteutumista ja arviointia
- lapsen tuki toteutuu lakisääteisesti
- tuen muodot kirjataan vasuun ja niitä arvioidaan inklusiivisuuden näkökulmasta
- tuen käsikirja käytössä
- tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma käytössä
- henkilöstön koulutus tarpeen mukaan.

4. Jokaiselle lapselle tehdään varhaiskasvatussuunnitelma yhteistyössä huoltajien kanssa. Lapsen vasuun on tärkeää kirjata lapsen vahvuudet, kiinnostuksen kohteet ja mahdollinen tarvittava tuki.

Toimenpiteet:

- varhaiskasvatuksen opettajat laativat vasuasiakirjat ja pitävät keskustelut
- lapsen vasut on kirjattu ja keskustelut pidetty sovitun aikataulun mukaan
- varhaiskasvatuksen muu henkilöstö kiinnittää huomioita järjestelmälliseen havaintojen dokumentointiin, joka tukee vasujen laadintaa
- keinot, joilla lapsi tulee kuulluksi vasun laadinnassa (esim. kuvatuki, tarinallistaminen)
- lapsella mahdollisuus ikä ja kehitystaso huomioiden osallistua vasukeskusteluun
- lapsen tuen muodot ja taso kirjataan lapsen vasuun tuen suunnitelman mukaisesti
- lapsen vasuja arvioidaan vähintään kerran vuodessa
- lapsen vasuja hyödynnetään toiminnan suunnittelussa ja pienryhmien muodostamisessa ja toiminnan suunnittelussa.

4 VARHAISKASVATUKSEN PEDAGOGINEN TOIMINTA

Laaja-alainen osaaminen ja oppimisen alueet

Toimintavuonna 2025–2026 varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan teemana **on luontoa, kulttuuria, elämää**

Tavoitteena:

- aineettoman kulttuuriperinteen siirtäminen
- lasten luontosuhteen tukeminen leikin keinoin
- leikin pitkäkestoisuus ja mielikuvituksen vahvistaminen
- Tunteet hukassa -materiaalin ja retkipaikkojen hyödyntäminen

Toiminta pyritään suunnittelemaan ja toteuttamaan laaja-alaisesti kaikkia oppimisen alueita hyödyntäen. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet otetaan huomioon toimintakulttuurin ja oppimisympäristöjen kehittämisessä sekä kasvatuksessa, opetuksessa ja hoidossa.

Pienryhmätoiminta on oleellinen toimintamuoto lasten havainnoinnissa, oppimisen tukemisessa ja pedagogisten tavoitteiden saavuttamisessa.

Lasten ja perheiden ideoita huomioidaan suunnittelussa.

Varhaiskasvatussuunnitelman oppimisen alueet kuvaavat varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan keskeisiä tavoitteita ja sisältöjä. Oppimisen alueet eivät ole erikseen toteutettavia, vaan niiden aihepiirejä yhdistetään ja sovelletaan lasten mielenkiinnon kohteiden ja osaamisen mukaisesti.

1 Kielten rikas maailma

Varhaiskasvatuksen tehtävä on vahvistaa lasten kielellisten identiteettien kielellisten taitojen ja valmiuksien sekä kehittymistä.

Tavoitteena on kehittää kielitietoisuutta, rikastuttaa sanavarastoa, vahvistaa ilmaisua, harjoittaa kuuntelemisen taitoa ja harjoittaa monilukutaitoa.

Toimenpiteet:

- S2 -ohjaus
- Kommunikaatiokeinojen laajentaminen Tikoteekin kanssa tuotetun materiaalin avulla
- Yhteistyö kirjaston kanssa; keskiviikon kiva kirjakahvila, eteiskirjasto, Pikkulukusankari, Minilukusankari 0–2-vuotiaille
- Roihusten perhe -materiaalin käyttäminen osana sanavaraston rikastuttamista
- Kuvat kielen tukena; erilaisten siirtymien, tuokioiden ja leikkien kuvittaminen otetaan käyttöön kaikissa varhaiskasvatuksen ikäryhmissä. Ohjeiden pilkkominen ja päivästruktuurin kuvittaminen tukemaan lapsen oppimista niin päivähoidossa kuin vuorohoidossa
- Lukulumon hyödyntäminen suunnitelmallisesti ja pedagogisesti kaikenikäisten lasten kanssa. Sovelluksen avulla huomioimme lasten kielitietoisuutta, tuemme erikielisten lasten äidin kieltä, laajennamme suomen kielen sanastoa sekä vahvistamme sanavarastoa
- Monilukutaidon kehittäminen erilaisten sovellusten, merkkien ja symbolien avulla
- Pelikasvatussuunnitelman käyttö

2 Ilmaisun monet muodot

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tavoitteellisesti tukea lasten musiikillisen, kuvallisen sekä sanallisen ja kehollisen ilmaisun kehittymistä sekä tutustuttaa heitä eri taiteenaloihin ja kulttuuriperintöön.

Tavoitteena monipuolinen musiikkikasvatus, laulujen ja lorujen käyttö ilmaisun keinona, kuvien ja taiteen tekemisen mahdollistaminen, itseilmaisu draaman ja liikkeen avulla.

Toimenpiteet:

- Mäntyharjun kunnan kulttuurikasvatussuunnitelma osana toiminnan suunnittelua
 - o Työpajat, retket, konsertit
 - o Näyttelyt
 - o Lasten Kino
- Päiväkotikoti Mustikkatassun yhteiset Tassutuokiot
- Musiikkikasvatuksen vuosikellon hyödyntäminen
- Lorut, sadut ja tarinat päivittäin
- Saduttaminen ja satuhieronta

- Kirjaston monipuolinen käyttö myös oppimisympäristönä
- Monipuolinen, pehmeiden ja kovien materiaalien käyttö kädentaidoissa

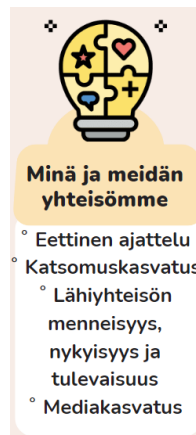
3 Minä ja meidän yhteisömme

Varhaiskasvatuksen tehtävä on kehittää lasten valmiuksia ymmärtää lähiyhteisön monimuotoisuutta ja harjoitella siinä toimimista. Oppimisen aluetta tarkastellaan eettisen ajattelun, katsomusten, lähiyhteisön menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden sekä median näkökulmista.

Mäntyharjun kulttuuripolussa (kunnan kulttuurikasvatussuunnitelma varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen) varhaiskasvatuksen syventävänä tasona on tutustuminen Mäntyharjun rakennettuun kulttuuriperintöön ja kulttuuriympäristökohteisiin.

Toimenpiteet:

- Yhteisölliset tapahtumat, tempaukset tai juhlat
- Kevään-26 viiskari-eskaritoiminta
- Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa
- Lasten ottamat kuvat ja videot dokumentoinnin välineenä
- Digilaitteet: mm. BeBot, iPad ja erilaiset pedagogiset sovellukset
- Feel & Play - ohjelma
- Kalenterivuoden juhlien viettäminen
- Yhteistyö seurakuntien kanssa
- Mediakasvatusviikko
- Lasten oikeuksien viikko
- Retket keväällä-26; Taidekeskus Salmela, Immon polku, Mäntyharjun kirkko, Mäntyharjun museo, rautatieaseman alue, Vanha-Rantalan museo

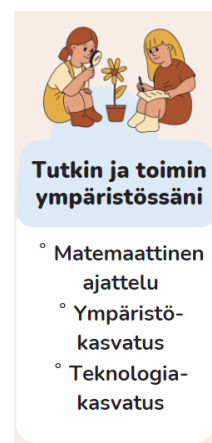

4 Tutkin ja toimin ympäristössäni

Varhaiskasvatuksen tehtävä on antaa lapsille valmiuksia havainnoida, jäsentää ja ymmärtää ympäristöään. Varhaiskasvatus tukee lasten matemaattisen ajattelun kehittymistä. Varhaiskasvatukseen sisältyy myös ympäristökasvatusta ja teknologiakasvatusta.

Toimenpiteet:

- Retket lähiympäristöön; metsäalueet, Leijonakota, Kisalan alue, Kisaranta
- Kestävä kehitys
- Liikennekasvatus
- Luontolive –palvelu
- Kide Science – lasten tiedeleikkipalvelu
- Luontopihan rakentaminen
- Erilaiset digivälineet ja -ohjelmat
- Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa
- Luontopedagogiikka; tutkimiseen tarvittava välineistö

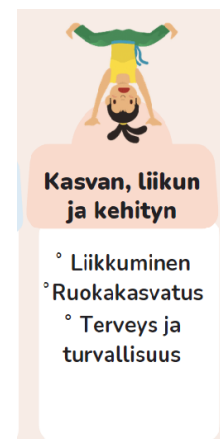

5 Kasvan, liikun ja kehityn

Kasvan, liikun ja kehityn -oppimisen alueeseen sisältyy liikkumiseen, ruokakasvatukseen, terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä tavoitteita. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on luoda pohja lasten terveyttä ja hyvinvointia arvostavalle sekä fyysisistä aktiivisuutta edistävälle elämäntavalle.

Toimenpiteet:

- Perheiden osallistaminen tapahtumiin ja tempauksiin, jotka tukevat lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia
- Itsesäättelyn, rauhoittumisen ja keskittymisen harjoittelua satuhieronnan avulla
- Arkiseikkailu -tapahtuma
- Jekku Jänön seikkailut -viikko
- Unelmien liikuntapäivä
- Lasten kehotunnekasvatus
- Makuaakkoset -diplomin mukainen ruokakasvatus (Mustikkatassu) – Pertunmaalle haetaan Makuaakkoset -diplomia toimintavuoden aikana
- Ruokailun yhteiset pelisäännöt; linjaukset ja pedagogiset perustelut
- Liikkuva varhaiskasvatus
- Tunteet hukassa -metsäseikkailumateriaali

5 OPPIMIS- JA TOIMINTAYMPÄRISTÖT

Oppimisympäristöjen tulee olla turvalliset ja terveelliset. Ympäristön tulee olla oppimista edistävä ja kehittävä sekä lasten ikä ja kehitys huomioonottava.

Oppimisympäristöjen rakentaminen perustuu ryhmän tarpeisiin ja kasvattajien havaintoihin. Oppimisympäristöjen muokkaamiseen lapset voivat vaikuttaa esim. lasten kokouksissa.

Lapsilta nousseet ideat, ajankohtaiset aiheet, kuukausiteema ja vuodenkierron mukaiset juhlat muokkaavat oppimis- ja toimintaympäristöä.

Päiväkotien sisätiloja tulee pystyä hyödyntämään monipuolisesti ja innovatiivisesti kaikkien lapsiryhmien näkökulmasta (esim. Mustikkatassun pienryhmätilat, askartelutila, jumppasali, kotikeittiö). Lapsilla on käytettävissä leluja, kirjoja, pelejä. Tilat visualisoidaan siten, että lapsen on helppo hahmottaa eri toimintapistteet.

Päiväkotien käytäviä hyödynnetään lasta aktivoivana lasten ikä, kehitys ja esteettömyys huomioiden. Erilaiset hyppyradat, mielikuvitusleikit, sohvaryhmien hyödyntäminen lukemiseen tai odotteluleikkeihin on mahdollista.

Ulkona päiväkotien piha-alueen leikkitilat ja -välineet tarkistetaan säännöllisesti. Pihan eri elementtejä ja alueita muokataan tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan (esim. kesällä mahdollistetaan varjoisia leikkejä, liikuntavälineistön monipuolinen käyttö, pyörättömät perjantait, pihapeliapäivä).

Päiväkotien sisätilojen ja pihojen siisteydestä, turvallisuudesta ja terveellisyydestä vastaa pääosin tekninen toimi, ja haluamme tehdä yhteistyötä ehdottamalla heille parannuskohteita. Tällaisia ovat

mm. hiekkalaatikoiden aurinkovarjojen parantaminen ja rakentaminen, sisäilman viilentäminen kesällä ja talvella tasalämpöisyyden varmistaminen, kiintokalusteisiin kuuluvien ikkunoiden ja ovien säle- tai pimennysverhojen uusiminen sekä ruoka- ja jumppasalin akustointi. Lisäksi päiväkotikielitoiminnan väistötilojen kartoittaminen on tärkeä ja ehdoton toimenpide kuluva toimintavuoden aikana.

5.1 Lähiluonto ja -alue oppimisympäristönä

Eri vuodenaikoina hyödynnetään lähialueen metsiä ja leikkipuistoja oppimisympäristöinä. Metsässä olevat majat antavat mielikuvitukselle tilaa, maaston monimuotoisuus haastaa lasta tasapainoilemaan ja kiipeämään.

Mäntyharjulla:

Luontopedagogiikka ”Hortoilun monet muodot” saa painoarvoa toimintavuoden aikana.

Päiväkotikielitoiminnassa on luontolähettäjä -työryhmä, jonka tehtävänä on ylläpitää pedagogista puhetta juuri luonnossa tapahtuvasta leikistä, opettamisesta ja rauhoittumisesta.

- Luontovuosikello vuodenaikojen mukaan
- Yhteistyökumppanit (kunnan liikuntaneuvonta, Martat, Reissupolku, Jäntevä, 4H, maatilat)
- Tunnetaidot – Tunteet hukassa -materiaali
- Kirjaston kanssa tehtävä yhteistyö

Talvella tavoitteena on käyttää Leijonakodan takana olevaa hiihtolatuja sekä Mustikkatassun ja Yhtenäiskoulun luistelukenttiä. Kesällä koulun kentällä voi harjoitella yleisurheilun alkeita.

Lisäksi Leijonakota ja kirjasto ovat käytettävissä erilaisissa toiminnoissa.

Pertunmaalla:

Tavoitteena on jatkaa Kisarannan käyttöä liikuntakasvatuksessa. Talvella tavoitteena hyödyntää Pertunmaan alueen hiihto- ja luistelualueita. Pyrimme hyödyntämään urheilukenttää sekä yhtenäiskoulun piha-aluetta ja monitoimikenttää lasten liikunnan opetteluun ja tukemiseen. Kuortissa mahdollisuus käyttää Kuortin kylätalon liikuntasalia sekä paikallisia leikkipuistoja liikkumisen tukemiseen.

5.2 Leikkiympäristöt oppimisen tukena

Leikkipedagogiikkaa painottuu toiminnassa. Toimintavuoden aikana toimenpiteitä ovat leikkikoulu-
tus, leikkialueiden havainnoiminen lapsen laaja-alaisen oppimisen näkökulmasta, houkuttelevien ja
kestävien leikkiympäristöjen rakentaminen yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon näkökulmasta.

Leikkien suunnitteluun, rakentamiseen ja arviointiin osallistuvat lapset ikänsä ja kehityksensä mukai-
sesti. Leikkejä rikastutetaan lasten ideoilla ja kasvattajien havainnoilla.

Leikkiä arvostetaan ja sille annetaan aikaa. Tärkeää on huomioida leikin mahdollisuus myös siirtymä-
ja odotustilanteissa kokopäiväpedagogiikan näkökulmasta.

Vapaan ja ohjatun leikin havainnointi antaa tietoa lapsista ja leikin kehityksestä. Havaintojen poh-
jalta leikkiä ohjataan. Kasvattajien tehtävänä on luoda lapsille turvallinen ympäristö harjoitella vuo-
rovaikutus- ja neuvottelutaitoja sekä tukea lapsen mielikuvitusta. Leikin aktiiviseen havainnointiin
pyritään etsimään työkaluja.

Tuettu leikki keskittyy läsnäoloon, sensitiiviseen kohtaamiseen ja lasten syvimpiin tunteisiin ja tarpei-
siin. Kasvattajien tehtävänä on olla mukana leikeissä joko leikin rikastajana, kiusaamistilanteiden eh-
käisijänä, leikin ohjaajana tai havainnoijana.

5.3 Paikka rauhoittumiselle

Lapsille tulee mahdollistaa aika ja paikka rauhoittumiseen ja lepoon. Tiloja muuntelemalla otetaan
huomioon lasten erilaiset ja yksilölliset levon ja rauhoittumisen tarpeet. Lisäksi tiloissa voidaan käyt-
tää rauhoittumiselle ja keskittymiselle esim. sermejä, huopakotia tai rakennettua metsänurkkausta.

Lepotiloiksi tarkoitettuja tiloja voidaan suunnitella ajatuksella ”Lepola ja Rentola”, jolloin toisessa
tilassa lapsilla on mahdollisuus nukkua ja toisessa tilassa voivat hetken rentoutua ne lapset, jotka ei-
vät nuku tai eivät huoltajien toiveesta tarvitse päiväunia.

Pedagogisessa toiminnassa kasvattajat huomioivat myös mahdollisuuden lapsen rauhalliseen siirty-
mään tiloissa sekä työskentelyn tauottamiseen.

6 LAPSEN OSALLISUUS JA HYVINVOINTI

6.1 Lapsi aktiivisena toimijana ja oppijana

Lapsilla on mahdollisuus omiin ajatuksiin. Jokainen lapsi saa vaikuttaa ja heidän mielipiteitään kuun-
nellaan

- Lasten kokoukset
- Mind map -työskentely
- Leikin suunnittelu ja rakentaminen

Erilaisten vuorovaikutussuhteiden mahdollistaminen. Painotus hyviin tapoihin, toisten huomioimiseen ja vertaissovitteluun

Oppiminen mahdollistetaan jokaisessa arjen tilanteessa (esim. ruokailussa, pukemisessa)

- Pilkottu kuvatuki itseohjautuvuuden tukena myös ohjatuissa oppimistilanteissa
- Strukturoitu ja selkeä oppimisympäristö sisällä, vasuperustainen tilojen muodostaminen leikille, tutkimiselle ja oppimiselle
- Oma paikka pukemiselle ja ruokailuun
- Aikuisen malli ruokailussa

Lapsilla on mahdollisuus opetella moniluku- ja digitaitoja valvotusti

Lapsilla on mahdollisuus valita vapaaehtoisten toimintojen välillä

- Materiaalit ovat lasten ulottuvilla
- Oppimisympäristöt suunnitellaan ja kalustetaan lapsiryhmän tarpeiden mukaisesti
- Leikkitalu ja kuvitetut leikkitalat auttavat lasta itseohjautuvuuteen leikin valinnassa
- Leikkien suunnittelu ja rakentaminen yhdessä lasten kanssa

Lasten itsearvioinnin kehittäminen/harjoittelu

- Erilaiset keskustelut, hymynaamat ja peukutukset
- Viikon tähtihetket
- Mahdolliset reissuvihkot kuvilla (esim. vieraskieliset lapset)

6.2 Kiusaamisen ehkäisy

Syksyisin ryhmäytymisen jälkeen jokainen tiimi käy läpi kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelman. Tiimissä sovitaan tarvittavat toimenpiteet ryhmäytymiseen, kiusaamisen puuttumiseen ja puheeksiottoon ja toimenpiteisiin palataan ja päivitetään tarvittaessa.

Oleellista on huolehtia ryhmäytymisen onnistuminen ja jokaisen yksilön huomioiminen. Ennakoivalla työllä on iso merkitys kiusaamisen ehkäisyssä. Kasvattajan läsnäolo sekä nopea asioihin puuttuminen ovat avainasemassa.

- erilaiset ryhmäytymistä edesauttavat leikit ja pelit
- MiniVerso -vertaissovittelu
- kaveritaitojen vahvistaminen
- sosiogrammi havainnointivälineenä
- puheeksiotto huoltajien kanssa

6.3 Tunne- ja vuorovaikutustaidot

Tunnekasvatus on yksi tärkeimmistä työkaluista, jonka kautta pyrimme vaikuttamaan kokonaisvaltaisesti lapsen sosioemotionaalisten taitojen tukemiseen varhaiskasvatuksessa.

Tunnekasvatusta toteutetaan päivittäin lapsiryhmissä. Pertunmaalla jatkuu vahvasti Tuikku -tunnetuokiot.

Tavoitteena on:

- Lapsilähtöinen lähestyminen tunnekasvatukseen
- Opitaan tunnistamaan ja hyväksymään erilaisia tunteita
- Lapsen ongelmanratkaisutaitojen kehittäminen yksin ja ryhmässä

Tunteiden ilmaisemisen tukemiseksi otetaan käyttöön erilaisia kuvallisia ohjeita, joihin lapset voivat palata aina tilanteen niin vaatiessa.

6.4 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Yhdenvertaisuussuunnitelmassa tarkkaillaan yksikön toimintaa kaikkien lasten yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Tasa-arvosuunnitelma keskittyy sukupuolten tasa-arvoiseen kohteluun sekä sukupuolivähemmistöjen huomioimiseen.

Mäntyharjun kunnan varhaiskasvatukseen laaditussa toiminnallisessa suunnitelmassa painopisteenä ovat lasten osallisuuden lisääminen, leikin merkityksen vahvistaminen sekä läsnäolo ja myönteinen kohtaaminen. Kaikki edellä mainitut menetelmät ja toimintavuoden teema tukevat myös tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteuttamista.

6.5 Kerhotoiminta

Muita pienryhmiä, jotka tukevat lasten kehitystä, järjestetään lapsiryhmän tarpeen ja henkilöstön osaamisen ja mielenkiinnon mukaisesti.

Tarina- ja kuva-kerho	3–5-vuotiaat	mm. Marjamäki-materiaali ja Roihusten perhe, Jänistarinat	Vetovastuu kerhosta on kaikilla kasvatusvastuullisilla kasvattajilla
S2 -ohjaus	3–5-vuotiaat	mm. Kielen vuosikello (Oulun malli), Marjamäki-materiaali, Aamu-materiaali	Varhaiskasvatuksen erityisopettaja
Tuikkunen - tunnekerho	3–5-vuotiaat	Tuikku -materiaali ja -menetelmä	Pertunmaan varhaiskasvatuksen kasvattajat

7 LAPSEN TUKI

Varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada yleistä, tehostettua tai erityistä tukea siten kuin varhaiskasvatuslaissa on säädetty.

Tuen järjestämisen lähtökohtana ovat lapsen vahvuudet sekä oppimiseen, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyvät tarpeet.

Tuen tarpeen arviointi, tuen antaminen sekä toimintakulttuurin ja toimintatapojen kehittäminen kuuluvat koko henkilöstölle heidän koulutuksensa, työnkuviansa ja vastuidensa mukaan.

Lapsen tuettua kasvua ja oppimista vahvistavat myös seuraavat toimintamallit ja sopimukset:

- 1) Jokaisella lapsella on oikeus tulla ymmärrettyksi
- 2) Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen nivelvaihe; sujuva ja turvallinen siirtymä
- 3) Säännöllinen pedagogisen tuen tsekkaus tiimeissä
- 4) Luottamuksellinen ja avoin yhteistyö

Lapsen tuki varhaiskasvatuksessa:

- Yleisen tuen menetelmät
- Varhaisen tuen varmistamiseksi teemme yhteistyötä erityistyöntekijöiden kanssa
- Tuen käsikirja, johon avattu tuen prosessi, lomakkeisto ja pedagogisen tuen arviointi
- Varhaiskasvatuksen erityisopettajan konsultointi ryhmissä
- Vieraskielisten lasten S2-ohjaus

Yleisen tuen muotoja päivittäin:

- Kannustava ilmapiiri ja hyvän huomaaminen
- Toiminnan ennakointi
- Kasvattajien johdonmukainen toiminta
- Yhdessä sovitut lapsiryhmän pelisäännöt
- Oppimisympäristön järjestelyt niin, että ne tukevat lasten oppimista leikin, yhdessä tutkimisen ja vertaisoppimisen kautta
- Päivittäiset arjen tilanteet oppimistilanteina
- Pienryhmätoiminta, joka mahdollistaa yksilöllisemmän tuen ja havainnoinnin, keskittymisen sekä työskentely- ja leikkirauhan
- Vuorovaikutus- ja tunnetaitojen kehityksen tukeminen.

8 DOKUMENTOINTI, ARVIOINTI JA LAADUN KEHITTÄMINEN

Pedagogisessa **dokumentoinnissa** käytämme erilaisia tapoja. Henkilöstön omassa käytössä olevaa dokumentointia on mm. havaintokansiot, pienryhmäkansiot ja muistioid. Lisäksi henkilöstön tekemää muuta dokumentointia ovat tiimisopimus ja ryhmävasu.

Teams-alustan kansioita käytetään pedagogisen dokumentoinnin säilönä sekä sähköisenä ideapankkina (esim. liikunnan, musiikin ja katsomuskasvatuksen vuosikellot).

Huoltajille näkyvää dokumentointia ovat mm. lasten varhaiskasvatussuunnitelmat, kuukausisuunnitelmat ja lasten kasvun kansiot. Lasten kuvaamat valokuvat ja videot sekä muut ilmaisun muodot ovat osa pedagogista dokumentointia.

Sosiaalinen media on uutena dokumentoinnin muotona sekä myös tärkeänä näkyvyyttä lisäävänä kanavana.

Pedagogisen toiminnan **arvioinnin** tarkoituksena on toiminnan kehittäminen. Arvioinnin tulee olla systemaattista. Ryhmäkohtaisiin toimintasuunnitelmiin kirjataan arvoinnit kuukausitasolla. Koko toimintavuoden osalta arviointi kirjataan varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelmaan.

Lisäksi arvioinnissa korostuu tuen vaikuttavuuden arviointi. Henkilöstön käytössä on kattava lomakeisto käytännön työn ja dokumentoinnin tueksi.

Henkilöstön oman työn arviointia tehdään yksilötasolla koko ajan, mutta myös strukturoidusti toimintavuoden aikana. Työn arviointia tehdään myös mm. kehityskeskustelussa.

Arviointia kerätään lapsilta mm. haastatteluilla, kyselyillä tai tähtihetkillä. Huoltajilta palautetta toiminnasta saadaan erityisesti vasukeskusteluissa sekä vanhempainilloissa tai muussa sähköisessä palautteessa.

Varhaiskasvatuksen sisäisen arvioinnin kohteena toimintavuonna 2025–2026 on leikki. Varhaiskasvatuksessa otetaan käyttöön Karvin Valssi – Varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä. Valssi on kansallinen laadunarviointijärjestelmä, jonka tarkoituksena on tukea järjestäjiä ja palveluntuottajia laadunhallinnassa. Valssi on monipuolinen digitaalinen palvelu, jolla voidaan toteuttaa arviointitiedonkeruita, saada toimijakohtaisia arviointiraportteja, tuottaa arvioinnin toimipaikkakohtaisia yhteenvetoja sekä julkaista toimijan lakisääteisiä arviointituloksia.

Pedagogiikan **kehittämisessä** painotetaan erilaisten tukimuotojen käyttöönottoa jo yleisessä toiminnassa ja vahvennettuna sekä kohdennettuna tehostetussa ja erityisessä tuessa.

Myös monialaisen yhteistyön ja palaverikäytäntöjen tehokkuuteen sekä dokumenttien arkistointiin kiinnitetään edelleen huomiota.

Kehittämistehtävä toimintavuodelle 2025–2026 on leikkikoulutuksen teoreettisen annin jalkauttaminen lapsille näkyväksi mm. houkuttelevina leikkipaikkoina. Lisäksi kehittämistehtävä Valssin arviointimenetelmän kautta tuo mahdollisesti syventävää näkökulmaa leikin pedagogiseen kehittämiseen.

9 MONIALAINEN YHTEISTYÖ, TIEDOTTAMINEN JA MUU VIESTINTÄ

9.1 Monialainen yhteistyö

Yhteistyö hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystieteiden kanssa

- Lapsen tuen tiimi, jossa mukana hyvinvointialueen erityistieteiden asiantuntijoita ja varhaiskasvatuksen ammattilaisia

- Tuen järjestäminen perheille, jolloin varhaiskasvatus toimii avohuollon tukitoimena
- Moniammatillinen yhteistyö lapsen asioissa
- Pelastustoimen kanssa poistumisharjoitukset ja kaluston esittely lapsille
- Perhekeskustoimijoiden verkosto
- Sähköinen perhekeskus

Kunnan sisäinen yhteistyö:

- Kulttuuripalvelut; lasten työpajat
- Kirjasto; eteiskirjasto, kahvilatoiminta
- Kino; lasten elokuvateatterivierailu
- Avoin kohtaamispaikka Puuhala
- Tekninen toimi; toimivat, terveelliset ja turvalliset tilat sekä liikuntamahdollisuudet
- Esi- ja perusopetus; varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen nivelvaihe
- Koulun iltapäivätoiminta; henkilöstön yhteiskäyttö ja toiminnan toteuttaminen yhdessä esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen kanssa

Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa:

- Järvi-Saimaan palvelut; ruokakasvatus
- Seurakunta; katsomuskasvatus, kirkkovuoden juhlat
- EsLi ja Virkistys; liikuntakasvatus, tapahtumat ja teemaviikot
- Reissupolku; luontokasvatus ja retkeily
- Maatalousyrittäjät; ruokakasvatus

9.2 Yhteistyö perheiden kanssa

Yhteistyömuotoja:

- aloituskeskustelu lapsen kotona tai varhaiskasvatuksessa
- huoltajien ja lapsen yhteiset tutustumiskäynnit varhaiskasvatusryhmässä
- vasukeskustelut
- kuulumisten vaihto lapsen tuonti- ja hakutilanteissa
- ateriatoimikunta
- tiedotteet, kuukausikirjeet
- esitteet ja suunnitelmat
- tapahtumakalenteri
- toiminnalliset tapahtumat ja juhlat
- vanhempainillat

Tavoitteena olisi saada toimiva vanhempaintoimikunta, joka tukee perheiden verkostoitumista, vertaistukea ja hyvinvointia.

10 HENKILÖSTÖN KOULUTUS JA TYÖHYVINVOINTI

Osallisuus ja yhteisöllisyys ovat tärkeitä teemat työhyvinvoinnin näkökulmasta. Positiivinen puhe, toisen huomioiminen ja työyhteisön pelisäännöissä pysyminen varmistavat henkilöstön työssä jaksamista haastavan arjen ja kiireen keskellä.

Henkilöstön kanssa laaditaan uuden kunnan varhaiskasvatuksen työyhteisön pelisäännöt.

Työyhteisön pedagoginen keskustelu:

1 Suunnittelupäivä

Koko varhaiskasvatuksen yhteinen suunnittelupäivä pidetään syksyn toimintakauden alussa. Suunnittelupäivän tarkoituksena on suunnitella ja kehittää tulevan toimintavuoden toimintaa ja käytäntöjä.

2 Työyhteisöillat

Varhaiskasvatuksen henkilöstö kokoontuu säännöllisiin työyhteisöiltoihin, joissa on teemoitettu tai koulutuksellinen aihe. Toimintavuonna 2025–2026 Valssi -hanke ja leikin arviointityöskentely.

3 Sak-aika

Viikkotyöajasta noin 13 % eli noin 5 tuntia varataan suunnittelu-, arviointi- ja kehittämistehtäviin sekä varhaiskasvatussuunnitelmien laatimiseen. Varhaiskasvatuksen suunnittelu, toteuttaminen, arviointi ja kehittäminen kuuluvat varhaiskasvatuksen opettajan ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan työtehtäviin. Sak-työajan tarve vaihtelee kuukausittain toiminnan tarpeen mukaan.

Koulutus:

Varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että henkilöstö osallistuu riittävästi ammattitaitoa ylläpitävään ja kehittävään täydennyskoulutukseen. Lakisääteinen koulutusvelvoite on 3–10 päivää vuodessa.

Henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua Etelä-Savo täydennyskoulutusyhteistyön ja Eduhousen kautta tarjolla oleviin koulutuksiin. Koulutukset ovat maksuttomia ja tapahtuvat etänä.

Osa henkilöstöstä osallistuu ensiapukoulutukseen. Koulutus järjestetään kolmen vuoden välein. Koulutus tapahtuu pääsääntöisesti verkkokurssina.

Päiväkotitoiminta Mustikkatassun leikkiympäristöjä tarkastellaan ja rakennetaan yhdessä Hannelandian Hanne Nymanin kanssa. Lauantaikoulutuksessa mukana myös Pertunmaan yksiköt.

Seutukoulutus Hirvensalmen varhaiskasvatuksen kanssa järjestetään 1–2 kertaa toimintavuoden aikana. Vuonna 2026 järjestetään koulutus teemalla tuettu leikki. Kouluttajana Annele Wiman.

Hyvinvoiva työntekijä:

Yhteistyö työterveyden kanssa jatkuu. Varhaiskasvatuksen työyhteisökohtainen tarkastus sekä henkilöstön työterveystarkastukset ovat vuonna 2026.

Influenssarokotukset ja työfysioterapeutin vastaanotot jatkuvat Mäntyharjulla. Työfysioterapeutin vastaanotto on mahdollistettu päiväkotitiloissa.

Tarvittaessa järjestetään työnohjausta moniammatillisesti tai jonkin yksittäisen ryhmän toive ja tarve huomioiden.

Henkilöstö varaa yhteisen salivuoron vapaa-ajalle pelaten sählyä.

Kaksi kertaa kuukaudessa varataan aikaa yhteiseen päiväkahvihetkeen.

Lisäksi juhla- ja osallisuustiimi suunnittelee yllätystehtäviä henkilöstön piristykseksi.

Syyskauden päättyessä henkilöstö kokoontuu yhteiseen iltahetkeen. Keväälle-26 suunnitellaan henkilöstön toiminnallinen virkistysilta. Suunnittelusta vastaa juhla- ja osallisuustiimi.